

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

PM
2022-11-16

Britt Forsén
Tel: 010-698 17 54
britt.forsen
@naturvardsverket.se

Ärendenummer
NV-03030-22

Naturvårdsverkets tolkning av undantag för preparering av horn i 35 § artskyddsförordningen

Bakgrund

En länsstyrelse har bett Naturvårdsverket klargöra omfattningen av undantaget för preparering av horn i 35 § andra stycket artskyddsförordningen.

Artskyddsförordningen (2007:845)

35 § Det är förbjudet att utan tillstånd yrkesmässigt eller annars i förvärvssyfte preparera hela eller delar av

- 1. fåglar av arter som lever vilt inom Europeiska unionens europeiska territorium,*
- 2. däggdjur av arter som lever vilt i Sverige,*
- 3. djur och växter av de arter som i bilaga 1 till denna förordning har markerats med N eller n, och*
- 4. djur och växter som anges i bilaga A eller B till rådets förordning (EG) nr 338/97.*

Första stycket gäller inte preparering av enstaka fjädrar, enstaka skelettdelar, horn eller odlade växter.

Naturvårdsverket har fått upplysningar från branschföreningen Sveriges Zoologiska Konservatorer (SZK) att de vanligaste typerna av hornmontage är:

- Pannben – endast övre delen av kraniet med fastsittande horn
- Kranium – helt kranium med fastsittande horn, vanligen utan underkäke
- Bogmontage – pälsklätt huvud med fastsittande horn samt pälsklädd hals och bog.

Enligt SZK görs montage av pannben och kranium på samma sätt, genom att kraniet eller den övre delen av kraniet med fastsittande horn rengörs för att

därefter monteras på en träplatta, s k sköld. Bogmontage kräver mer omfattande preparering, eftersom även päls ska finnas med. Montage av lösa horn, utan några delar av kraniet, är inte så vanligt, enligt SZK.

Naturvårdsverkets bedömning

Naturvårdsverket konstaterar att tillstånd enligt 35 § artskyddsförordningen krävs för prepareringsverksamhet som sker yrkesmässigt eller annars i förvärvssyfte. Eftersom hornmontage av pannben, kranium och bog är mycket vanliga uppdrag till professionella konservatorer bedömer Naturvårdsverket att det sannolikt inte har varit lagstiftarens avsikt att någon av dessa montageformer ska vara undantagna från kravet på tillstånd.

Vidare konstaterar Naturvårdsverket att det inte krävs tillstånd enligt 35 § artskyddsförordningen för montering av horn med pannben, kranium eller bog som görs för eget bruk eller utan förvärvssyfte. Sådan preparering, som alltså inte bedrivs yrkesmässigt eller annars i förvärvssyfte, är därmed redan enligt första stycket undantagen från kravet på tillstånd enligt artskyddsförordningen. (Preparering för eget bruk kan dock omfattas av andra regelverk, exempelvis regler för animaliska biprodukter.)

Enligt SZK är det vanligt med hornmontage av pannben, kranium och bog, men ovanligt att montera lösa horn. Naturvårdsverket bedömer det som rimligt att monteringsuppdrag som är mycket vanliga inslag i konserveringsverksamhet omfattas av kravet på tillstånd, när det sker yrkesmässigt eller annars i förvärvssyfte, eftersom detta bör vara ett av syftena med lagen. Om lagstiftaren hade avsett att undanta sådana vanliga montageformer från tillståndsplikten borde detta ha angetts tydligt i reglerna, vilket nu inte är fallet. Eftersom montering av lösa horn inte är en vanlig uppgift för konservatorer bedömer Naturvårdsverket att det är rimligt att denna verksamhet kan vara undantagen från kravet på tillstånd. Denna tolkning stämmer också bäst överens med bestämmelsens ordalydelse.

Naturvårdsverket tolkar därmed undantaget i 35 § andra stycket artskyddsförordningen som att det endast är montering av lösa horn, utan vidhängande pannben, kranium eller bogdelar, som är undantaget från krav på tillstånd.

Beslut om denna vägledning har fattats av enhetschef Maria Widemo efter föredragning av handläggare Britt Forsén.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit miljöjurist Olof Ekström.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Maria Widemo

Britt Forsén